

unifikace v oboru soukromoprávním v království Jugoslavii. Po jeho vzniku, který v oboru právního řádu státního datuje se dnem 1. prosince 1918 (pakt bělehradský), bylo tu šest různých oblastí se šesti různými zákonodárstvími soukromoprávními a šesti různými soudními kompetencemi. Pro tuto právní anarchii stala se právní unifikace nezbytnou podmínkou pro posílení politické jednoty tří různých větví národních. Tím byl dán úkol jugoslávským vládám, aby unifikaci pokud možno uspíšily. Ale skutečná, výsledky se vykazující činnost unifikační rozvíjí se teprve po 6. lednu 1929, kdy jugoslávská ústava byla zrušena královskou proklamací a byla nahrazena zákonem o královské moci. Nová vláda znatelně unifikační práce urychlila, a v následujícím období bylo v unifikaci práva, hlavně soukromého a trestního učiněno více než za předchozích deset let. V druhé části podává se podrobný přehled zákonů, které v oboru práva soukromého, formálního a materiálního bylo dosud v Jugoslavii unifikovány. U každého potom poukazuje na hlavní zásady, dle nichž byly sdělovány.

Fakta, Peričem uváděná, jsou důkazem, jaká péče se otázce unifikace v Jugoslavii věnuje a jak úsilovně a plánovitě tato se řeší. Mimo-
děk se vnucuje srovnání s výsledky naší dosavadní unifikační činnosti a to musí vésti k úsudku, že za značně příznivějších podmínek u nás, mohlo tu býti již též více vykonáno. —

Je zásluhou ústavu slovanských práv právnické fakulty bratislavské, řízeného prof. Drem Rauscherem, že programově nás seznamuje s pozoruhodnou právní činností ve státech, jež v tomto ohledu jsou u nás často přehlíženy a podceňovány na úkor jiných, jež z prosté setrvačnosti stále považujeme za nutné vzory. jk.

Fr. Mrština: Zákon o základních ustanoveních soudního řízení nesporného. Právnické knihkupectví a nakladatelství v Praze II., Lützowova ul. 35. Stran 374, v polokůži Kč 68.—. — V poslední době se utěšeně množí autoři, kteří zabývají se komentováním zákonů, a byli bychom rádi, totiž my praktičtí právníci, kdybychom mohli mítí všechny hlavní zákony upraveny tak šťastnou rukou, jako jest toto vydání Mrštinovo. Zákon jest sice neveliký, avšak důležitý materií, a také tím, že se jím zavádí také na Slovensko všeobecné předpisy nesporného řízení. Zákon jest tedy unifikačním, ačkoliv bychom viděli konečně rádi unifikaci prováděnu rychlejším tempem. V oboru speciálního zákonodárství nesporného bude i nadále platiti dualismus práva, a jestliže autor si slibuje, že nyní půjde postup rychleji, chceme tomu věriti, ježto on ví to nejlépe, bojíme se však, abychom nebyli zklamáni, jako již tak často ujišťováním o unifikaci před dveřmi. Opakovali bychom tak stále stesky na ministerstvo unifikací, které unifikovati prý nemůže, ježto nemá k tomu kompetence, avšak jeho kompetence stačí tak na jeho existenci, aniž bychom viděli snahu, aby se samo snažilo svoji kompetenci rozšířiti. — Za to však nemůže tato kniha. Jest stručná a vyčerpávající, takže po ní sáhne s oblibou praktický právník. Úprava jest vzorná, vazba v polokůži. Komentáři po stránce formální bychom přáli příště větší péči k čistotě materiální, hlavně ve vazbách. Právnická řeč, ba snad tato právě proto, nesmí pouštět se zřetele správné vyjádření. dnk

Trestní řád československý (platný v Čechách a zemi moravskoslezské). Vydali Dr. Jar. Kallab a Vil. Hernritt. 2. vydání. Čs. Kompas, sv. XII., stran 1134. Cena váz. 135 Kč. — Odhodlal-li se prof. Kallab a Hernritt vydati nové vydání již delší dobu rozebraného trestního řádu, pak tito znalci jistě se vzdali na dohlednou dobu naděje, že bude publikován unifikovaný trestní řád. Proto jsme se smíšenými pocity vítali tuto velice pěknou knihu na svůj stůl. Kniha tato, která již jako 1. vydání byla velice brzy rozebrána, jest snad jedním z nejlepších komentářů zákoníků: stručná, vyčerpávající, nijak se neopětující a přehledná. Sbírká je značně rozsáhlá zásluhou toho, že vydavatelé snažili se do sbírky pojmouti všechna ustanovení přílehlá, jako: zvláště zákon

o soudnictví nad mládeží (kterýžto zákon se právě vydavatelstvím ohlašuje v komentovaném vydání zvláštním), státním soudě, podmíněném odsouzení a pod., a kromě toho dodatečné předpisy nejružnějšího druhu. Komentář jest úplný. Co bychom vytkli typografické úpravě, jest to, že základní zákon bychom si představovali vytištěný význačnějším písmem, aby se neztrácel mezi poznámkami. dnk

M. A. Zimmermann: Společnost národů. — Praha, 1931, nakl. Orbis, stran 387, 8°, cena 60 Kč. — Podtitul obsažné práce Zimmermannovy (profesor Masarykovy univ. v Brně) naznačuje, že jejím cílem jest sledovati »ideu míru a právní organizace lidstva v minulosti, přítomnosti a budoucnosti«. Ideu tuto v dvoustránkové předmluvě vytyčuje i ministr. dr. Ed. Beneš. Nadpis sám odpovídá pak hlavnímu obsahu díla, jímž jest dnešní stupeň právní organizace lidstva, totiž Společnost národů v technickém slova smyslu, jak vyšla z paktu mírové konference pařížské. Vznik a rozbor této organizační formy jak po stránce její právní povahy, tak i jejích subjektů, orgánů a funkcí zahrnuje totiž z 320 stran textu plných 270. Historický úvod do mírové konference tvoří pak obsah prvních 50 stran. Ostatek vedle stručné úvahy o budoucnosti Společnosti zabírá bibliografie a otisk dokumentů. Autor, známý již řadou svých dřívějších prací, realizoval svým dílem šťastnou myšlenku, dokumentovati totiž veliký význam vzniku Společnosti národů, vylíčením snah, které v dějinném vývoji lidstva sledovaly podobný cíl. V jich výpočtu nemohl autor samozřejmě opomenouti geniálního plánu Jiřího Poděbradského, jehož mírový spolek rovných států, vyplynuvší z reakce na středověké světovládné imperium, jest prvou předzvěstí budoucí myšlenky rovnosti států. Pisatel těchto řádek měl příležitost již dříve dotknouti se této otázky obsírněji na jiném místě (Orgány zahrani. styků v čes. státě). Ovšem i v pozitivně-právní části Zimmermannovy knihy tkví její veliký význam, neboť podáno tu po prvé v naší literatuře všestranné poučení o struktuře Společnosti národů, v níž rádi bychom s autorem viděli trvalý základ budoucího důsledného právního řádu světového. —jkt—

Gel: O lidských povoláních. (Praha 1931, Aventinum, 2 díly, 148 + 161 stran, 8°, vázané 44 Kč). Jak nadpis označuje, nejde tu dílo právnické; ostatně vůbec nejde o dílo v běžném slova smyslu. Neboť, jak podtitul praví, napsalo tuto knihu 555 autorů. K vysvětlení dostačí, že otisknut je tu výsledek ankety, pořádané v r. 1924 Lidovými Novinami mezi čtenářstvem o tom, jak líbí se jim jejich povolání. Tedy nejspíše příspěvek z praktické sociologie. Povoláním není tu však míněno jen zaměstnání výdělečné, které sice tvoří v knize převahu, nýbrž nalezneme tu i projevy manželek, matek, nemocných a p. Výběr nezastavil se ani před povoláními, která jsou v knize zahrnuta pod název »podivných živností« (pohodný, prodavač programů, vrátný v bance a j.). Vůbec není snad vrstvy společenské, jejíž zástupci by tu nepromluvíli. Tak na př. píše profesor právnické fakulty: »šťěstí učitelské nedal bych za lesk kteréhokoli povolání jiného«, nebo advokát: »mám rád své povolání, pckud mi umožňuje pomáhati těm lidem, kteří sami sobě pomáhati nemohou«. Vůbec v knize nalézáme až na nepatrné výjimky jen projevy lidí, spokojených se svým povoláním. Kde však zůstali nespokojenci, jichž denně kol sebe vidíme víc než dosti? Takoví snad na nic neodpovídají a proto se ani ankety nezúčastnili. —jkt—

Regime douanier entre l'Allemagne et l'Autriche (vydalo min. zahr. věcí, stran 33). Ve sporu o přípustnost projektované celní unie německo-rakouské obhajoval československé stanovisko před mezinárodním soudem v Haagu prof. dr. Krčmář. Exposé, které jménem vlády republiky československé přednesl, podáno bylo též písemně a jeho otiskem jest oficiální brožura, v nadpise uvedená. —jkt—

JUDr. Václav Budil: Periculum v trhově smlouvě podle práva římského. Vyšlo v Knihovni právnické fakulty University Komenského v Bratislavě, ako sväzok 32. Strán 212. Bratislava 1931. Cena 50 Kč.